

Gemeenteraads- verkiezingen 2014

Een handreiking



Inhoud

1. Inleiding	2
2. De procedures van politieke partijen en het beïnvloeden van de verkiezingsprogramma's	4
2.1 De belangrijkste data voor de gemeenteraadsverkiezingen 2014	5
2.2 Het beïnvloeden van de verkiezingsprogramma's	6
2.3 Andere mogelijkheden om in contact te komen met de programmacommissies	8
3. Wat kunt u doen in de campagneperiode?	11
4. Standpunten voor verkiezingsprogramma's	14
4.1 Thema 1: School en omgeving	14
– Vroeg- en Voorschoolse Educatie (VVE)	14
– Onderwijsachterstandenmiddelen	15
– Brede Kindcentra	15
– Ouderbetrokkenheid	16
– Sport, Bewegen en een Gezonde Leefstijl	17
4.2 Thema 2: Krimp	20
– Leerlingenvervoer	20
4.3 Thema 3: Onderwijshuisvesting	21
4.4 Thema 4: Passend onderwijs	24
5. Ondersteuning vanuit de PO-Raad	27
Bijlage 1 – Conceptbrief aan programmacommissie met standpunten	28
Bijlage 2 – Conceptpersbericht analyse gemeentelijke verkiezingsprogramma's	29
Colofon	31

1. Inleiding

De 408 gemeenten in ons land maken zich op voor de gemeenteraadsverkiezingen op 19 maart 2014. Een belangrijk moment in de lokale democratie. Een prachtige kans voor u als schoolbestuurder om kwalitatief hoogwaardig onderwijs voor elk kind in uw gemeente onder de aandacht van de lokale politiek te brengen. En hoewel het vroeg lijkt, is het belangrijk om daar als schoolbestuur nu al mee bezig te zijn. In 2013 beginnen de politieke partijen namelijk te schrijven aan hun verkiezingsprogramma 2014.

U kunt desgewenst invloed uitoefenen op de verscheidenheid aan taken van de gemeente. De gemeenteraad bestuurt het plaatselijk openbaar onderwijs. Ook voor het bijzonder onderwijs draagt ze de zorg voor voldoende schoolruimte. De ambtenaren die toezien op naleving van de leerplichtwet zijn in dienst van de gemeente. In toenemende mate vormen zaken als gezondheidszorg, welzijn, cultuur, sport en recreatie het werkterrein van de gemeente. De verruiming van de naschoolse opvang en het beheer van een cultureel centrum of een sportpark, het zijn allemaal zaken waarover de gemeenteraad besluiten neemt en die in meer of mindere mate in relatie staan tot onderwijskwaliteit. Het is daarom van belang om samen te werken/ invloed uit te oefenen op de gemeente.

Het doel van deze handleiding is om u mogelijke thema's relevant voor de lokale politiek aan te dragen en u ideeën te geven hoe en op welke thema's u invloed kunt hebben op de verkiezingsprogramma's van de lokale politieke partijen binnen uw gemeente. U vindt hiervoor in deze handreiking onder andere tips, voorbeelden en persberichten.



In **hoofdstuk 2** worden de procedures van de politieke partijen nader toegelicht en vindt u de belangrijkste data voor het beïnvloeden van de lokale politieke tijdens de verkiezingscampagne voor de gemeenteraadsverkiezingen.

In **hoofdstuk 3** worden u tips aangereikt over wat u kunt doen in de campagneperiode.

In **hoofdstuk 4** worden een aantal thema's uitgewerkt. De inhoudelijke teksten zijn bedoeld als voorbeeldteksten voor het verkiezingsprogramma.

In de **bijlagen** vindt u tenslotte een voorbeeldbrief en een persbericht voor gebruik in de contacten met de lokale afdelingen van verschillende politieke partijen en met de lokale media.

2. De procedures van politieke partijen en het beïnvloeden van de verkiezingsprogramma's

In dit hoofdstuk kunt u lezen wat er tijdens het schrijven van de verkiezingsprogramma's door de politieke partijen gebeurt. Welke rol kan uw organisatie spelen om uw mening over onderwijskwaliteit in uw gemeente onder de aandacht van de lokale politiek te brengen? Wanneer kunt u thema's/onderwerpen onder de aandacht brengen bij de lokale politiek? In paragraaf 2.1 volgen de belangrijkste data in de weg naar de verkiezingen. In paragraaf 2.2 vindt u een aantal tips voor het beïnvloeden van de verkiezingsprogramma's en in paragraaf 2.3 worden andere mogelijkheden om in contact te komen met de programmacommissies toegelicht. Vanzelfsprekend kunt u ook in andere periodes dan de verkiezingscampagne de belangen van uw achterban onder de aandacht brengen. Veel van de tips en trucs kunnen ook op andere momenten gebruikt worden om zo invloed uit te oefenen op het (voorgenomen) gemeentelijk beleid.



2.1 DE BELANGRIJKSTE DATA VOOR DE GEMEENTERAADS- VERKIEZINGEN 2014

De weg naar de verkiezingen kan worden onderverdeeld in de volgende periodes:

► **Maart 2013 – najaar van 2013**

De verkiezingsprogramma's worden geschreven waarin wordt aangegeven wat de politieke partij de komende jaren in de gemeente belangrijk vindt.

► **Oktober – november 2013**

Algemene Leden Vergadering van de lokale afdelingen ter vaststelling van de verkiezingsprogramma's.

► **November – december 2013**

In de Algemene Leden Vergadering van de lokale politieke partijen zal de kandidatenlijst worden vastgesteld.

► **Najaar 2013 – maart 2014**

Campagne voering door lokale politieke partijen. De politieke partijen proberen zoveel mogelijk mensen op hen te laten stemmen.

► **19 maart 2014**

De verkiezingsdag. Alle inwoners van 18 jaar en ouder kunnen op 19 maart 2014 naar de stembus. Niet alleen mensen met de Nederlandse nationaliteit brengen hun stem uit. Ook buitenlanders die tenminste vijf jaar in ons land wonen en een verblijfsvergunning hebben, hebben actief en passief kiesrecht op gemeentelijk niveau.

► **Na 19 maart 2014**

Onderhandelingen voor het collegeakkoord.

► **Vanaf april/mei 2014**

Uitvoering van het collegeakkoord.

2.2 HET BEÏNVLOEDEN VAN DE VERKIEZINGSPROGRAMMA'S

Het schrijven van de verkiezingsprogramma's gebeurt doorgaans tussen maart en september 2013. Dit gebeurt meestal in een werkgroep, een (verkiezings) programmacommissie genoemd. Die programmacommissie start soms met een eigen bespreking. Daarna werkt men een aantal ideeën verder uit. Soms ook vraagt de partij haar leden of maatschappelijke organisaties om ideeën te leveren. Op basis van alle informatie stelt ze haar programma op.

Voor het beïnvloeden van het collegeakkoord is dit de belangrijkste fase.

De verkiezingsprogramma's van de toekomstige coalitiepartijen vormen de basis voor het nieuwe collegeakkoord.

Hieronder een aantal voorbeelden van stappen die u kunt ondernemen voor het beïnvloeden van de verkiezingsprogramma's:

► **Discussieer in uw eigen organisatie over relevante thema's.**

Aan de hand van de in hoofdstuk vier beschreven thema's kunt u met uw achterban (zoals ouders, (groeps)leerkrachten en andere werknemers) in gesprek gaan. Organiseer desgewenst een debat of een thema-bijeenkomst.

► **Bepaal welke (lokale) politieke partijen voor u relevant zijn om te benaderen.**

Onderzoek welke politieke partijen de afgelopen periodes het meest invloedrijk zijn geweest in uw gemeente. Dit kunnen de partijen zijn die in de coalitie hebben gezeten, maar ook oppositiepartijen die veel invloed hebben.

► **Bekijk de partijprogramma's van de vorige gemeenteraadsverkiezingen.**

Zoek de vorige partijprogramma's op. Vaak gebruikt men het oude programma als start voor het nieuwe programma. Ook kunt u zien welke onderwerpen juist deze partij belangrijk vindt.

► **Contact zoeken met de programmacommissie.**

Als de belangrijke thema's van uw organisatie zijn bepaald, is het belangrijk om contact te zoeken met de programmacommissie van de diverse lokale politieke partijen. U kunt bijvoorbeeld de vertegenwoordigers van de partijen bellen (of eventueel e-mailen of schrijven) en stel uzelf als belangenbehartiger voor. Zoek ingangen en maak daar waar mogelijk gebruik van uw netwerk. Lobbyen is van groot belang en kan veel opleveren, ook voor later. Maak (het liefst persoonlijk) contact met mensen uit de lokale politiek. In het gesprek kunnen de volgende zeven punten aan de orde komen:

1. Vraag naar het tijdsplan en werkwijze voor het schrijven van het verkiezingsprogramma.
2. Vertel hoeveel leerlingen en medewerkers uw school/scholen telt binnen de gemeente en dat u hen graag wilt informeren over wat voor uw achterban van belang is.
3. Geef hierbij kansen aan voor de politieke partijen, maak ze warm.
4. U kunt vertellen dat u de verschillende partijprogramma's gaat bekijken op de aandacht die men daarin voor uw achterban heeft.
5. U kunt aangeven, dat u graag met hen in gesprek gaat. Kijk of u tot een afspraak kunt komen (weet dus, als u de partijen belt, welke data beschikbaar zijn voor de mensen in uw organisatie die de gesprekken zullen gaan voeren).
6. Wees positief en nodig uit tot gesprek.
7. Geef aan dat u graag op de hoogte blijft van wat de partij aan het doen is. Vertel dat u het fijn vindt om hun verkiezingsprogramma te ontvangen zodra het klaar is. Vraag informatie.

Ter ondersteuning van het persoonlijke contact, of als persoonlijk contact niet mogelijk is, kunt u een brief sturen naar de lokale afdelingen van de partijen (zie bijlagen voor een voorbeeld). Het is goed om binnen een partij een contactpersoon te hebben aan wie u uw post kunt sturen. Na het versturen kunt u bellen met diegene om te vragen of uw brief is aangekomen. Zo hebt u al twee keer 'aandacht' gekregen.

► **Werk samen met samenwerkingspartners.**

Werkt u al samen met andere belangenbehartigers/maatschappelijke organisaties op het gebied van de verkiezingen? Zo niet, dan kunt u uitzoeken welke andere belangenbehartigers/maatschappelijke organisaties in uw gemeente actief zijn op het gebied van de verkiezingen. Vervolgens kunt u afspreken om samen op te trekken richting de lokale politieke partijen en verkiezingen. Werk aan een goede samenwerking van lokale belangenbehartigers/maatschappelijke organisaties. Kijk ook eens of er in uw gemeente bijvoorbeeld (sport)vereniging, ouderenorganisatie of een kinderopvang organisatie is met wie u samen kunt optrekken. Over het algemeen geldt: hoe groter de groep leerlingen en ouders die u vertegenwoordigt, hoe groter de kans dat u uw doel bereikt.

► **Organiseer een debat met verschillende gemeenten/kandidaatsraadsleden op regionaal niveau.**

Vanaf 2015 zullen de gemeenten, in verband met jeugdzorg en passend onderwijs, moeten gaan verbinden en over de eigen gemeentegrenzen heen gaan organiseren. Zorg met een debat dat er afstemming ontstaat tussen de politieke partijen binnen verschillende gemeenten.

► **Tot slot: doe u voordeel met de verkiezingstijd.**

De gemeenteraad tilt de meest moeilijke onderwerpen graag over de verkiezingen heen. Heeft u met een dergelijk onderwerp te maken, dan kunt u er goed op inspelen in uw campagne. Probeer in dat geval toezeggingen te krijgen. Worden er interessante onderwerpen in de gemeenteraad besproken voor de verkiezingen, dan is daar in die periode gemakkelijker invloed op te hebben, omdat men graag wil dat kiezers op hun partij stemmen.

2.3 ANDERE MOGELIJKHEDEN OM IN CONTACT TE KOMEN MET DE PROGRAMMACOMMISSIE

Naast dat u uzelf uitnodigt en een brief stuurt, zijn er nog andere mogelijkheden om in contact te komen met de programmacommissie, namelijk:

► **Kent u leden van de partij?**

Mogelijk is iemand van uw organisatie actief lid van een lokale politieke partij. Hij of zij kan bij de partij een verzoek doen om uw organisatie uit te nodigen voor een bijeenkomst met de programmacommissie. Ook kan het zijn dat iemand van uw organisatie een actief lid van de partij kent. Dit lid kan de partij vragen om uw organisatie uit te nodigen. Het is handig om ruim voor de verkiezingen in kaart te brengen over welk netwerk ten aanzien van de politieke partijen uw organisatie beschikt. Leden van de lokale politieke partij kunnen uw organisatie vertellen wat belangrijke thema's zijn voor de partij. U kunt daar in uw contacten met die partij op aansluiten.

Contact

In de gemeentegids (zie: internetgemeentegids.nl) is informatie te vinden over de lokale politieke partijen. Bij de gemeente kunt u navragen welke partijen deelnemen aan de verkiezingen. Vraag bij de (secretaris) van afdelingen van politieke partijen wanneer en door wie het programma geschreven wordt en hoe het programma wordt vastgesteld. Vraag ook hoe inspraak is geregeld en wie de juiste personen zijn om contact mee te leggen (bijvoorbeeld een fractievoorzitter of woordvoerder voor onderwijs).

Bij de landelijke politieke partijen kunt u ook op de landelijke website van de partij kijken voor meer informatie. Een aantal grotere politieke partijen hebben ook handreikingen gemaakt voor de verkiezingsprogramma's van hun lokale afdelingen.

► **Suggesties geven op basis van conceptverkiezingsprogramma's**

U kunt – zonder dat het u gevraagd is – positief commentaar geven op de conceptverkiezingsprogramma's. Bij de partijen kunt u deze programma's opvragen. Let bij de beoordeling onder andere op of de belangrijke thema's (zie hoofdstuk 4) voor uw organisatie voldoende terugkomen in het concept.

► **Zoek publiciteit**

Zorg dat u regelmatig in het nieuws komt. Bijvoorbeeld door artikelen over iets wat beter kan in uw gemeente, over wat goed gaat, over een behaald succes of over een activiteit. In de bijlage vindt u een voorbeeld voor een persbericht.

► **Afdelingsvergadering**

In een afdelingsvergadering van de politieke partij stellen de leden het verkiezingsprogramma vast. Bent u of iemand anders van uw organisatie lid van een lokale politieke partij? Dan kunt u in de afdelingsvergadering ook voorstellen initiëren of aanvullingen voorstellen.



Parels en problemen

Schoolbestuurder Albert Helder (tot 1 juni werkzaam voor onderwijsgroep FIER, twintig scholen in Friesland) pakt de timing anders aan. 'In verkiezingstijd zetten we geen tandje bij in de lobby, maar we houden doorlopend contact. We zitten hier met de herindeling, dus we kiezen maar voor twee jaar. Ik ken de wetmatigheden van de politiek en weet dat er geen grote besluiten genomen worden. We doen als FIER zaken met vier gemeenteraden en vier toezicht-houders. We zitten in een krimpregio en hebben te maken met afnemende budgetten. Wij willen spreidingsplannen voor de scholen, conform het advies van de Onderwijsraad, en werken bijvoorbeeld aan een samenwerkingschool in Oudebildtzijl. Om in een dorp van twee scholen naar één te gaan, heb je politieke steun nodig. Ikzelf lobby als bestuurder, maar de schooldirecteuren lobbyen op wijk- en dorpsniveau. Dat vraagt een zekere mate van professionaliteit en ondernemerschap van hen. Twee keer per jaar nodigen we alle raadsleden uit, dan praten we hen bij over de parels en problemen. Dat doen we al zes jaar zo. We houden geen gladde presentaties, maar gaan echt met hen in gesprek. Daar gebruiken we verschillende werkvormen voor. Van de 60 raadsleden komen er meestal zo'n twintig tot dertig, een mooie opkomst. Die bijeenkomsten geven ons een goede bodem om de regie te behouden. Veel raadsleden zijn van middelbare leeftijd, die hebben misschien twintig jaar geleden toen ze zelf schoolgaande kinderen hadden voor het laatst een school van binnen gezien. Om te voorkomen dat ze met die oude beelden achter de vergadertafel zitten, moet je hun laten zien hoe er tegenwoordig wordt lesgegeven. Ze krijgen 1001 dossiers onder hun neus, dus moet je hen in korte tijd kunnen bijpraten. En vooral: blijmoedig van aard zijn, en kleine successen vieren.'

Uit: Blankestijn, L. (2013). Volgend jaar verkiezingen: nu tijd voor actie!

podium, jaargang 2, 26 t/m 31. Opgehaald 27 mei 2013, van <http://www.poraad.nl/content/podium-4-jaargang-2>

3. Wat kunt u doen in de campagneperiode?

Na vaststelling van het programma en de kandidatenlijst, begint de campagnetijd (najaar 2013 tot de verkiezingsdag 2014). Kandidaten hebben zich trouw verklaard aan het programma en kunnen hier niet van afwijken. In de campagnetijd zijn de politieke partijen vooral bezig zichzelf en hun partijkandidaten te laten zien. Vaste onderdelen van de verkiezingscampagne zijn bijvoorbeeld verkiezingsdebatten waaraan de partijen meedoen en waar de media verslag van uitbrengen of informatiekramen van politieke partijen op markten, in winkelcentra en bijeenkomsten waar veel mensen bijeenkomen. Tijdens de verkiezingscampagne zoeken politieke partijen extra de publiciteit, bijvoorbeeld door een bericht uit te brengen over een onderwerp dat leeft in de gemeente. Afhankelijk van de creativiteit laten de partijen zich ook op andere manieren zien.

Voor de lobby voor het inhoudelijke programma is het nu te laat, maar de campagneperiode geeft wel mogelijkheden om de band met de politici te verstevigen. Dat is nuttig voor latere contacten. En de partijen moeten het belangrijk gaan vinden dat uw punt (als dat in hun verkiezingsprogramma terecht is gekomen) straks wordt overgenomen in het collegeakkoord.

In de campagneperiode kunt u bijvoorbeeld het volgende doen:

► **Bekijk en beoordeel de (belangrijkste) verkiezingsprogramma's en breng de conclusies via de media naar buiten.**

U kunt zelf de programma's van de lokale partijen beoordelen. Deze uitkomsten kunt u bijvoorbeeld met de politieke partijen bespreken of onder de aandacht van de media brengen. U kunt ook ouders en leraren informeren over de uitkomsten (via uw nieuwsbrief), zodat zij in het verkiezingshokje een bewuste keuze kunnen maken.

► **Bekijk krantenberichten over politiek en verkiezingen.**

Wat melden de lokale en regionale kranten over de verkiezingen en het onderwijs? Als het nuttig is om uw boodschap verder onder de aandacht te brengen, kunt u via een persbericht, artikel, ingezonden brief of bijeenkomst uw boodschap onder de aandacht brengen van de media en in het blad/nieuwsbrief van uw eigen organisatie.

► **Interview de lijsttrekker.**

Doe een verzoek bij de lijsttrekkers van (de grotere) politieke partijen of bijv. een schoolleider/groepsleerkracht hen mag interviewen voor het blad van uw organisatie. In het interview kan de lijsttrekker vertellen wat de partij doet om het onderwijs onder de aandacht te brengen. Als u deze interviews ook wilt plaatsen in andere kranten, moet u toestemming vragen aan de lijsttrekker.

► **Zorg dat een journalist belangstelling heeft voor uw onderwerp.**

Stel een journalist voor om in de verkiezingsperiode de politieke partijen naar hun mening over het primair onderwijs te vragen. Uw organisatie is bereid de journalist te ondersteunen met informatie, bijvoorbeeld over de meest belangrijke thema's.

► **Organiseer zelf een themabijeenkomst of een debat voor ouders, (groep) leerkrachten etc.**

Als u dat doet, zoek dan uit wie er nog meer plannen hebben. U kunt eventueel samenwerken en elkaar in elk geval niet voor de voeten lopen. Het zelf organiseren van een dergelijke bijeenkomst heeft voor- en nadelen. Voordeel: u kunt volledig zelf de agenda bepalen, u zorgt voor bekendheid van uw organisatie, u krijgt meer zicht op uw achterban en u krijgt belangstelling van de politiek. Nadeel: het kost betrekkelijk veel tijd om de bijeenkomst te organiseren (zaal regelen, sprekers regelen, bezoekerswerven, publiciteit zoeken). Voor deze bijeenkomst nodigt u – naast uw achterban, zoals groepsleerkrachten en ouders – de lijsttrekkers van de diverse partijen uit. In dit gesprek kunt u proberen om vage toezeggingen om te buigen in concrete doelen. Dit behaalde resultaat legt u als lokale belangenorganisatie vast. U kunt een verslag van dit gesprek bijvoorbeeld publiceren op uw website of in uw nieuwsbrief. Als de lijsttrekkers niet kunnen, is er vast een andere vertegenwoordiger van de partij die in gesprek wil gaan. Iemand vanuit uw organisatie kan het gesprek voorzitten. Als u een aantal mensen om de tafel heeft, kunt u natuurlijk de pers ook uitnodigen.

► **Doe mee aan de verkiezingsdebatten die anderen organiseren.**

In het najaar en het voorjaar zullen er weer vele verkiezingsbijeenkomsten plaatsvinden. U kunt de aanwezigen vragen stellen hoe de partij aandacht wil besteden aan het primair onderwijs of bijvoorbeeld specifiek het thema krimp behandelen. Meedoen kost niet al teveel moeite, je hoeft immers zelf niets te organiseren. Wees wel actief aanwezig in het debat, stel vragen, en daag uit. Vertel wat bijvoorbeeld krimp voor uw organisatie betekent aan de hand van concrete voorbeelden.

► **Bezoek informatiekramen van politieke partijen en ga in gesprek.**

Veel politieke partijen proberen stemmen te werven via informatiekramen in winkelcentra en andere plekken waar veel mensen komen. Ga in gesprek met de leden van de partij. Maak uw verhaal duidelijk aan de hand van voorbeelden. Laat bijvoorbeeld schriftelijke informatie achter.

Wat waren de ontwikkelingen in de periode 2010-2014 op gemeentelijk niveau en relevant voor het primair onderwijs?

- Bovenlokale samenwerking bij zorg voor de jeugd: welke rol en afstemming vindt er plaats met het primair onderwijs, bijvoorbeeld om de signaleringsfunctie te versterken?
- Samenhang in het jeugdbeleid: in het kader van passend onderwijs moeten schoolbesturen en gemeenten afspraken maken over taakverdeling over zorg in en om de school.
- Voorschoolse voorzieningen: is er voldoende betrokkenheid vanuit het onderwijs bij de organisatie van de doorgaande lijn van de voorschoolse voorziening naar de basisschool?
- Brede impuls combinatiefuncties: in 2013 werken in 376 gemeenten ruim 2.700 combinatiefunctionarissen. In samenwerking met de gemeenten levert het primair onderwijs een belangrijke bijdrage aan het stimuleren van een dagelijks sport- en beweegaanbod op en rond scholen voor alle leerlingen. Hoe wordt deze samenwerking op gemeentelijk niveau vormgegeven?

4. Standpunten voor verkiezingsprogramma's

Ter ondersteuning bij het bepalen van belangrijke thema's beschrijft de PO-Raad voor u in dit hoofdstuk een aantal, in willekeurige volgorde, relevante thema's voor de sector primair onderwijs. Deze thema's worden uitgelicht omdat ze in relatie staan tot de (wettelijke) taak/verantwoordelijkheden van de gemeente. De thema's kunt u desgewenst en afhankelijk van uw situatie onder de aandacht brengen in uw gemeente en/of bij de politieke partijen in uw gemeente. In dit hoofdstuk komen de volgende hoofdthema's aan bod:

- School en omgeving;
- Krimp;
- Onderwijshuisvesting;
- Passend onderwijs.

4.1 THEMA 1: SCHOOL EN OMGEVING

Voor- en vroegschoolse educatie (VVE) is van groot belang om taal- en ontwikkelingsachterstanden te voorkomen. Gemeenten en schoolbesturen delen de verantwoordelijkheid voor VVE. De gemeente is primair verantwoordelijk voor de voorschoolse educatie, de schoolbesturen voor de vroegschoolse educatie. Sinds de invoering van de wet Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie (OKE) in 2010 zijn gemeenten verantwoordelijk om te zorgen voor voldoende aanbod van voorschoolse educatie dat kwalitatief aan de maat is. Met deze wet OKE is tevens de wet- en regelgeving met betrekking tot peuterspeelzaalwerk en kinderdagverblijven meer op één lijn gekomen. Dit biedt een kans om de samenwerking tussen het peuterspeelzaalwerk en de kinderopvanginstellingen te versterken. Daarnaast is het van belang dat voorschoolse voorzieningen (kinderopvang, peuterspeelzalen en voorscholen) worden versterkt en naadloos aansluiten op de basisschool.

Wat is wenselijk t.a.v. voor- en vroegschoolse educatie (VVE)?

- Neem het realiseren van een doorgaande ontwikkeling voor alle kinderen van 0 tot 12 jaar als uitgangspunt in het VVE-beleid. Voorschoolse voorzieningen (kinderopvang, peuterspeelzalen en voorscholen) moeten kwalitatief aan de maat zijn en naadloos aansluiten op de basisschool.

- Schep voor alle kinderen de voordelen van vroege kinderopvang en van integrale kindvoorzieningen, zo veel mogelijk op dezelfde locatie.
- Integreer de geldstromen van peuterspeelzaalwerk, kinderopvang en voor- en vroegschoolse educatie (VVE), opdat integrale voorzieningen en programma's tot stand kunnen komen voor kinderen van 0 tot 4 jaar.
- Zie het voorschoolse aanbod als een basisvoorziening: streef ernaar dat alle kinderen vanaf 2½ jaar minstens vier dagdelen per week deelnemen aan een voorschools programma dat hen stimuleert om te leren.
- Betrek ouders bij de ontwikkeling van hun kinderen in samenhang met het aanbod aan kinderen. Ontwikkelingsondersteunend gedrag van ouders leidt tot hogere opbrengsten bij de kinderen en het effect daarvan is nog groter als wat er thuis gebeurt, samenhangt met wat er in de voorschoolse voorziening gebeurt.

Naast investeringen in VVE, gebruiken veel gemeenten en scholen **onderwijsachterstandenmiddelen** voor extra leertijd (schakelklassen, kopklassen, zomerscholen en verlengde leertijd) voor leerlingen met een taalachterstand in het basisonderwijs. Het doel is om te voorkomen dat we talent verspillen doordat leerlingen, alleen vanwege een taalachterstand, niet het vervolgonderwijs kunnen volgen dat aansluit bij hun mogelijkheden.

Wat is wenselijk t.a.v. onderwijsachterstandenmiddelen?

- Zet onderwijsachterstandenmiddelen ook in, afhankelijk van de lokale situatie en uitgangspunten, in de bovenbouw van de basisschool. Onderzoek laat zien dat kinderen in schakelklassen/kopklassen leerwinst boeken en ook op langere termijn in het voortgezet onderwijs goed presteren.

Brede kindcentra kunnen een goed perspectief zijn om behoud van voorzieningen mogelijk te maken. In brede kindcentra kunnen naast scholen ook andere voorzieningen gebundeld worden, zoals kinderopvang van 0-4 jaar, peuterspeelzalen, buitenschoolse opvang, sport, de bibliotheek, cultuur. Brede kindcentra zijn ook een antwoord op de veranderingen in de samenleving: waar beide ouders werken. Met deze voorziening weten ze dat hun kind goed opgevangen wordt in een leerrijke omgeving (met dagarrangementen). Het uitgangspunt voor de samenwerking tussen de organisaties in een kindcentrum is het realiseren van een doorgaande ontwikkeling voor alle kinderen van 2,5 tot 12 jaar. Voor het primair onderwijs is het van belang dat voorschoolse voorzieningen (kinderopvang, peuterspeelzalen en voorscholen) worden versterkt en naadloos aansluiten op de basisschool. Naast samenwerking aan de voorkant is samenwerking met het voortgezet onderwijs ook van belang. De gemeente is verantwoordelijk voor een op de wensen en behoeften afgestemd integraal jeugd-beleid, maar ook voor het creëren van leefbare wijken en buurten met een gunstig vestigings- en woonklimaat voor gezinnen met kinderen.



Daarnaast acht de PO-Raad partnerschap tussen ouders en school van groot belang en stimuleert schoolbesturen met het onderwerp aan de slag te gaan. Partnerschap tussen ouders en scholen is niet altijd vanzelfsprekend. Concrete inspanningen zijn nodig om **ouderbetrokkenheid** structureel onder de aandacht te brengen. Daarom is in het bestuursakkoord¹ van de PO-Raad en het ministerie van OCW afgesproken dat scholen ouders stimuleren om ook thuis activiteiten te ondernemen die bijdragen aan het leerproces van hun kinderen. In veel gemeenten spelen beleidsontwikkelingen die daar sterk aan raken, zoals op het vlak van opvoedingsondersteuning (o.a. CJG, WMO, Jeugdzorg), het ouderbeleid VVE en de aanpak voortijdig schoolverlaten. Genoeg redenen om op het lokaal bestuurlijk overleg aandacht te besteden aan ouderbetrokkenheid. Het is echter geen gemakkelijk thema voor de Lokale Educatieve Agenda²: scholen gaan uiteraard over het eigen ouderbeleid en er zijn geen wettelijke verplichtingen of expliciete financiën voor gemeenten en besturen om gezamenlijk op te trekken.

1 Zie: <http://www.poraad.nl/content/bestuursakkoord-school-aan-zet>

2 Zie: <http://www.delokaleeducatieveagenda.nl/>

Wat is wenselijk t.a.v. brede kindcentra?

- Bundel lokaal geldstromen op het gebied van jeugd, zorg, welzijn, vrije tijd en sport en maak verbindingen tussen beleidsdossiers rond kinderen van 0 tot 12 jaar.
- Streef zo veel mogelijk naar brede kindcentra voor de 0- tot 12-jarigen met dagarrangementen en ruime openingstijden, waarin onderwijs en kinderopvang, naast sport, cultuur, jeugdzorg en welzijn belangrijke partners zullen zijn.
- Stel het uitgangspunt van het werken aan een doorgaande ontwikkeling voor kinderen in een dergelijke voorziening centraal, waarin met name de partners kinderopvang, onderwijs en welzijn samenwerken om een optimale pedagogische infrastructuur te creëren. In het kader van doorgaande ontwikkelingslijnen voor kinderen is de aansluiting van kinderopvang en onderwijs (voor- en vroegschoolse voorzieningen) van groot belang.
- Benut de Lokale Educatieve Agenda (LEA) om met schoolbesturen, kinderdagverblijven en peuterspeelzalen te komen tot meer integratie van voorzieningen en afspraken te maken over het creëren van doorlopende ontwikkelingslijnen en het voorkomen van achterstanden voor kinderen van 0-4, respectievelijk 12 jaar.
- Benut de Lokale Educatieve Agenda (LEA) om het thema ouderbetrokkenheid lokaal af te stemmen en/of samen te werken met schoolbesturen, kinderdagverblijven, peuterspeelzalen, etc.
- Benut tevens de Lokale Educatieve Agenda (LEA) en andere lokale overleggen om met schoolbesturen voor het primair en voortgezet onderwijs afspraken te maken over de overgang van primair onderwijs naar voortgezet onderwijs, zodat de stap van groep 8 naar de brugklas voor de leerlingen makkelijker te nemen is en het meer een doorlopende lijn wordt.

Onder het thema School en omgeving valt ook: **sporten, bewegen en een gezonde leefstijl**, welke cruciaal zijn voor een gezond Nederland in de toekomst. De PO-Raad stimuleert kinderen en scholen om te sporten en te bewegen. Gemeenten moeten erop toezien dat de combinatiefunctionarissen en buurtsportcoaches nauw samenwerken met de scholen. Het is aan de gemeente en betrokken partijen om op lokaal niveau de combinatiefunctie en buurtsportcoach op langere termijn succesvol te laten zijn. Lokaal sportbeleid schept de voorwaarden voor sporten, bewegen en een gezonde leefstijl. Gemeenten dienen zorg te dragen voor planning, bouw, beheer en exploitatie van sportparken, zwembaden en sporthallen.

Wat is wenselijk t.a.v. Sport, Bewegen en een Gezonde Leefstijl?

- Zet combinatiefunctionarissen en buurtsportcoaches in zodat de samenwerking tussen de verschillende sectoren/werkvelden in verbinding worden gebracht.
- Zorg voor combinatie-arrangementen tussen school en wijk/buurt.
- Zet het thema sport, bewegen en een gezonde leefstijl op de Lokale Educatie Agenda (LEA).

‘De juf van school is ook bij de sportvereniging’

Leerlingen uit het speciaal basisonderwijs willen graag lid worden van de plaatselijke sportvereniging. Soms is dit lidmaatschap echter van korte duur. Een vereniging of trainer is vaak niet ingespeeld op de juiste benadering die nodig is om deze specifieke groep kinderen te enthousiasmeren. Een school voor speciaal basisonderwijs in Eindhoven boog zich over de vraag hoe hun leerlingen te stimuleren tot een blijvend lidmaatschap van een sportvereniging naar hun eigen keuze. De oplossing is gevonden in een combinatiefunctionaris speciaal onderwijs.

Begeleiding

Sport en spel zijn een belangrijk onderdeel van het onderwijsprogramma bij een school voor speciaal basisonderwijs. De school wil de leerlingen stimuleren om actief deel te nemen aan sportactiviteiten. Toch zagen leerkrachten regelmatig dat het lidmaatschap van een sportvereniging van korte duur was bij leerlingen, die het moeilijker hebben op sociaal emotioneel vlak. Bijvoorbeeld omdat een kind niet goed met de trainer overweg kan of omdat het activiteitenprogramma niet goed is afgestemd op de behoefte van deze kinderen. Een incident kan de reden zijn dat een kind zich niet begrepen voelt op de vereniging en het lidmaatschap opzegt. Het team van de school voor speciaal basisonderwijs in Eindhoven wil hun leerlingen hierin graag begeleiden. Voor een leerkracht is het een extra belasting om naast de reguliere lestaken contact te onderhouden met sportverenigingen.

Gemeente

Ook de gemeente Eindhoven had oog voor deze problematiek en zocht in 2007 contact met de, directie van de school, over de inzet van een combinatiefunctionaris met als doel om deze specifieke groep leerlingen te betrekken bij het verenigingsleven in de gemeente Eindhoven. De school had vervolgens een kennismakingsgesprek met de combinatiefunctionaris in dienst van Sportformule Eindhoven, onderdeel van de gemeente Eindhoven. Sportformule Eindhoven heeft ongeveer 25 combinatiefunctionarissen in dienst, die op verschillende wijzen worden ingezet binnen de gemeente: als vakleerkracht en organisator bij het basisonderwijs, gebiedsgericht (12+jongeren), sportspecifiek (als specialist in een bepaalde tak van sport) of als combinatiefunctionaris speciaal onderwijs.

Brugfunctie

De combinatiefunctionaris onderhoudt contact met een diversiteit aan sportverenigingen: basketbal, hockey, thaiboksen, judo, dansen, weerbaarheidstraining, fitness, honkbal, etc. De sportverenigingen organiseren naschoolse kennismakingslessen en sportactiviteiten waarvoor de leerlingen zich konden inschrijven. Het doel van deze lessen is het stimuleren van de eigen activiteit van de kinderen en tegelijkertijd kennis maken met diverse sportverenigingen. Groepen van 8 tot 10 leerlingen maken in drie weken tijd kennis met diverse sportverenigingen. Daarna kan een leerling lid worden van een vereniging. De combinatiefunctionaris neemt dan contact op met de ouders van de leerling en gaat de eerste trainingen mee.

Op deze wijze vormt de combinatiefunctionaris een brug tussen de school en de sportvereniging en vervult een stimulerende rol voor deze leerlingen en hun ouders. De combinatiefunctionaris houdt de leerlingen bij de sportverenigingen goed in de gaten door ze regelmatig te bezoeken bij de verenigingen. Voor de leerlingen is het vertrouwd om hun juf van school óók bij de vereniging tegen te komen. Bij problemen kan de vereniging contact opnemen met de combinatiefunctionaris, die de kinderen goed kent en de trainer helpt bij het vinden van een oplossing. Op deze wijze wordt voorkomen dat het kind het lidmaatschap opzegt. Dat deze aanpak goed werkt, is gebleken: leerlingen blijven nu lid bij de sportvereniging van hun keuze en er worden zelfs talenten gespot!

Uit: M. Ramselaar (2009). Eindhovense aanpak speciaal basisonderwijs
'De juf van school is ook bij de sportvereniging'. Opgehaald 27 mei 2013, van www.combinatiefunctiesonderwijs.nl



4.2 THEMA 2: KRIMP

Voor de sector primair onderwijs is een ingrijpende transitiefase aangebroken. In 2020 gaan er 140.000 leerlingen minder naar de basisschool dan in 2012. Deze leerlingendaling heeft een grote impact op het onderwijs, vooral in dunbevolkte gebieden. Door de demografische krimp zal het aanbod van scholen teruglopen. Centrale verantwoordelijkheid voor schoolbesturen is: hoe houd je de onderwijskwaliteit op peil van een – snel – krimpende kleine school? Ook bij gemeente zou de onderwijskwaliteit bovenaan moeten staan bij de aanpak van krimp in het onderwijs. Een ander belangrijk punt is het regionale onderwijsaanbod. Als door de leerlingendaling scholen willekeurig 'omvallen', kan dat ten koste gaan van die diversiteit.

Krimp is een onderwerp dat juist op lokaal niveau met veel emoties gepaard gaat, bijvoorbeeld bij mogelijke sluiting van de laatste school in het dorp. Er is daarom een risico dat de lokale politiek (in navolging van Den Haag) van de krimp en de kleine school een politieke speelbal maakt. Dat betekent echter niet dat het nemen van moeilijke beslissingen uitgesteld kan worden. In veel regio's is de problematiek urgent. In het uiterste geval moet de school de deuren sluiten, maar wanneer er ruimte is voor samenwerking tussen schoolbesturen, kunnen gemeenten een belangrijke verbindende rol vervullen. Het is dan ook aan te raden om de gemeenten ervan te overtuigen dat de sleutel voor de oplossing ligt in regionaal maatwerk: dat vergt regionale samenwerking tussen schoolbesturen, gemeenten en andere belangrijke stakeholders (kinderopvang e.d.), zodat verschillende soorten onderwijs in krimpende gebieden tóch in stand gehouden kunnen worden en ouders en leerlingen nog steeds kunnen kiezen voor het onderwijs dat het beste bij hen past. Belemmering voor die samenwerking moeten worden weggenomen, ook voor het openbaar onderwijs.

Leerlingenvervoer is een belangrijk onderwerp in het thema krimp. Het leerlingenvervoer levert namelijk een belangrijke bijdrage aan de bereikbaarheid van het onderwijs als dat – onder andere als gevolg van de krimp – op grotere afstand komt te liggen. Van belang is dat de kwaliteit van het leerlingenvervoer op peil is. Hierbij gaat het niet alleen om het materiaal waarmee de kinderen vervoerd worden, maar ook om de vaardigheden van de chauffeur.

Wat is wenselijk t.a.v. Krimp?

- Stimuleer samenwerking tussen scholen (binnen en buiten de individuele gemeenten) en ook over grenzen van denominatie (openbaar en bijzonder onderwijs) heen. Binnen een regionale aanpak moet niet alleen een bovenbestuurlijke, maar ook een bovengemeentelijke inzet van middelen mogelijk zijn.

- Zorg voor regionaal maatwerk dat ruimte laat voor specifieke afwegingen in de regio, die recht doet aan lokale omstandigheden en wensen van ouders. De oplossingen dienen in ieder geval te voldoen aan de vier criteria: kwaliteit, pluriformiteit, bereikbaarheid/kind nabijheid en betaalbaarheid.
- Zie erop toe dat bij de aanbesteding van het leerlingenvervoer ook aandacht is voor de kwaliteitseisen voor het vervoer. Zo zou het mogelijk moeten zijn om desgewenst naast de chauffeur een begeleider mee te laten gaan met het leerlingenvervoer en/of de chauffeurs te trainen om te kunnen gaan met de doelgroep van het vervoer. Leerlingenvervoer moet beschikbaar blijven in alle situaties waarin dit noodzakelijk is. Dit is onder andere het geval bij leerlingen die zijn aangewezen op specialistische onderwijszorg.

4.3 THEMA 3: ONDERWIJSHUISVESTING

Goed onderwijs vraagt om goede schoolgebouwen. De gemeente heeft op grond van de wet de zorgplicht voor de huisvesting van scholen. In essentie betekent dit dat er voldoende ruimte dient te zijn en dat de scholen redelijk onderhouden moeten zijn (voor zover dat voor rekening van de gemeenten komt). Gemeentebesturen bekostigen het onderhoud aan de buitenkant, de nieuwbouw en vervangende nieuwbouw, uitbreiding en tijdelijke huisvestingsvoorzieningen, de eerste inrichting, aanpassing van de gebouwen, het herstel van constructiefouten, de verzekering en onroerendzaakbelasting. De schoolbesturen zijn op grond van de wet bouwheer verantwoordelijk voor de uitvoering van het onderhoud en de bouwactiviteiten. De gymnastieklokalen voor het basisonderwijs komen volledig voor rekening van de gemeente.

Helaas schiet de kwaliteit van de onderwijshuisvesting in Nederland nogal eens tekort. Veel schoolgebouwen zijn verouderd, het binnenklimaat van 80% van de scholen is matig tot slecht en gebouwen zijn niet meer toegerust op moderne toepassingen. Gemeenten geven aanzienlijk minder middelen uit aan onderwijs(huisvesting) dan waarvoor middelen via het gemeentefonds beschikbaar zijn. Landelijk gaat het dan om een bedrag van ruim €300 miljoen. Op dit moment worden landelijk 100 nieuwe scholen per jaar gebouwd. Er zijn 7.500 scholen in ongeveer 10.000 gebouwen met een gemiddelde leeftijd van 30 tot 35 jaar. De gemeentelijke bouwnormen zijn nog gebaseerd op kwaliteitsnormen uit de jaren 80.

Aan de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) is gevraagd de financiële normen, in verband met de nieuwe binnenklimaatseisen volgens het nieuwe bouwbesluit (ingangdatum 1 april 2012), aan te passen. Nieuwe scholen worden na 1 april geacht wel te voldoen aan deze normen.

De laatste tijd worden scholen geconfronteerd met de vraag of asbest in de scholen aanwezig is. Dat geldt met name voor gebouwen van voor 1994. Hoewel de primaire verantwoordelijkheid hiervoor bij de schoolbesturen ligt, ontvangen zij op geen enkele wijze compensatie voor de kosten die zeer aanzienlijk kunnen zijn. Alleen indien er sprake is van een acute situatie is ook de gemeente aansprakelijk. Echter schoolbesturen hebben de gebouwen gekregen inclusief asbest. Gemeenten zijn “medeverantwoordelijk” en dienen ook hun verantwoordelijkheid te nemen voor dit probleem. De gemeenten hebben deze gebouwen destijds laten bouwen.

PO-Raad, VNG en VO-raad hebben het initiatief genomen voor een kenniscentrum onderwijshuisvesting. Dit kenniscentrum luistert naar de naam Ruimte-OK en is te vinden via <http://www.ruimte-ok.nl>. Zij kunnen u een antwoord geven op uw huisvestingsvragen.

Wat is wenselijk t.a.v. (onderwijs)huisvesting?

- Zet de huisvesting van scholen hoger op de prioriteitenlijst en zet samen met schoolbesturen en de gemeente een stip aan de horizon als het gaan om onderwijshuisvesting.
- Kijk meer afgewogen en meer integraal naar investeringen in de kwaliteit van de gebouwen. Vaak is de bouwkundige kwaliteit laag en zijn er problemen vooral op het terrein van energieverbruik, duurzaamheid, het binnenklimaat en de functionaliteit.
- Neem (mede)verantwoordelijkheid t.a.v. de asbestproblematiek.
- Zorg, op basis van de kwaliteitsstandaard, voor voldoende bouwbudget om te kunnen komen tot nieuwbouw.



Onderwijshuisvesting en doordecentralisatie in Breda en Nijmegen

De bestaande wetgeving met betrekking tot onderwijshuisvesting wordt vaak als belemmerend ervaren. Toch is het mogelijk om – bijvoorbeeld via een vorm van doordecentralisatie – op regionaal of lokaal niveau maatwerkoplossingen te kiezen. De wettelijke bepaling, waarop de doordecentralisatie is gebaseerd, is zodanig ruim geformuleerd dat er een grote mate van vrijheid bestaat deze op lokaal niveau in te vullen. Kernbegrippen zijn daarbij een door de gemeente vast te stellen jaarlijks bedrag, het buiten gebruik stellen van de overige huisvestingsbepalingen en de afsluiting van een overeenkomst tussen gemeente en schoolbestuur. Deze overeenkomsten worden op individuele basis afgesloten. Het is dus niet nodig dat alle schoolbesturen in een gemeente hieraan meedoen. In de praktijk zijn er dan ook vele verschillende vormen (meer of minder vergaand) van doordecentralisatie tot stand gekomen. De meest bekende daarvan zijn de Nijmeegse variant en Building Breda. De Nijmeegse variant geldt voor zowel het primair onderwijs als het voortgezet onderwijs en richt zich op de individuele schoolbesturen. In Breda richten ze zich voorlopig alleen op het voortgezet onderwijs.

Tot nu toe zijn vrijwel alle doordecentralisatie afspraken gericht op de lokale situatie. De wet bepaalt immers dat de gemeente een zorgplicht heeft voor de huisvesting op het eigen grondgebied. Een ontwikkeling als de bevolkingsdaling maakt de vraag naar een meer regionale aanpak echter groot. De lokale besluitvormingsprocedures op het terrein van de huisvesting sluiten daar niet of onvoldoende op aan. Steeds vaker wordt daarom gezocht naar een meer regionale aanpak. Voorzichtig zien we dan ook ontwikkelingen die gemeentegrens overschrijdend zijn. Hiervoor worden verschillende namen gehanteerd die echter qua intentie hetzelfde beogen. (onderwijschap, regionale huisvestingsbedrijven etc.).

De vorm waarin de Bredase variant is gegoten, lijkt zich goed te lenen voor een brede regionale aanpak. Building Breda is een coöperatieve vereniging opgericht om de doordecentralisatie van de onderwijshuisvestingsmiddelen uit te voeren. Schoolbesturen zijn lid en vormen het bestuur van deze coöperatieve vereniging. Zij wordt daartoe in staat gesteld door de gemeente Breda die een vastgesteld jaarlijks bedrag beschikbaar stelt voor de uitvoering van het strategisch huisvestingsplan. Dit plan is gebaseerd op afspraken tussen de leden van de coöperatie en de gemeente Breda, vastgelegd in een Masterplan. In die zin voldoet het aan alle eisen die de wet aan doordecentralisatie stelt. Hoewel doordecentralisatie zich richt op het individuele schoolbestuur is het dus ook mogelijk dit via een vereniging (of stichting) vorm te geven. Ook is het mogelijk dit regionaal vorm te geven. In feite ontstaat er dan een getrapte vorm van doordecentralisatie.



4.4 THEMA 4: PASSEND ONDERWIJS

Gemeenten worden een belangrijke partner voor het (speciaal) onderwijs en het nieuwe stelsel van passend onderwijs. Op diverse plaatsen (landelijk en lokaal) wordt op overeenstemming gericht overleg gevoerd, waarbij aandacht moet zijn vanuit de gemeenten voor de leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben, thuis of op school. Aandacht moet er zijn voor de samenwerking met de jeugdzorg (in relatie tot de decentralisatie van de jeugdzorg) en de overheveling van de functie begeleiding en persoonlijke verzorging van de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) naar de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo/18+) of naar de Jeugdwet (18-). Gemeenten krijgen een belangrijke rol om onderwijs en zorg beter op elkaar aan te laten sluiten.

Wat is wenselijk t.a.v. passend onderwijs?

- Zorg voor afstemming tussen het passend onderwijs en de verschillende decentralisaties naar gemeenten (denk aan jeugdzorg, de AWBZ en de participatiewet).
- De gemeente moet afspraken maken met de samenwerkingsverbanden over wie welke ondersteuning biedt aan welke groep leerlingen, thuis en op school.
- De gemeente is verantwoordelijk voor de continuïteit van de zorg in de overgangsfase naar de nieuwe jeugdwet; provincies zeggen contracten met zorgaanbieders op en gemeenten moeten nieuwe contracten sluiten, terwijl de scholen voor speciaal onderwijs ook verbindingen hebben met deze zorgaanbieders. Leerlingen mogen in de tussenliggende fase hiervan geen hinder ondervinden.

Hoe selecteer ik thema's?

Wat is het meest belangrijk?

- Wat leeft er bij uw achterban?
- Wat is haalbaar binnen uw gemeente?
- Waarover kunt u publiciteit krijgen?
- Met welke thema's krijgt u uw achterban mee?
- Voor welke onderwerpen zet juist deze partij zich in?
- Let er daarbij op dat u uw aandachtspunten positief en duidelijk opstelt.
- Vertel uw wensen zo dat ze aantrekkelijk zijn voor de lokale politieke partijen.
- Zorg dat u deze thema's kort en bondig op papier heeft staan.
- U kunt uw standpunten achterlaten als u contact heeft gehad met een politieke partij.

Belangrijke thema's bepaalt u:

- In overleg met de achterban.
- In overleg met belangenorganisaties met vergelijkbare belangen (samen sta je sterk).
- Op basis van het laatste landelijke of lokale nieuws.



5. Ondersteuning

De PO-Raad heeft voor u in de bijlagen een conceptbrief en een concept persbericht geschreven die u kunt aanpassen voor de programmacommissie en de lokale media en benutten voor extra aandacht tijdens de gemeenteraadsverkiezingen. De bijlagen kunt u samen met de teksten uit hoofdstuk 4 gebruiken voor het beïnvloeden van de lokale politiek. U kunt de bijlagen downloaden van www.poraad.nl. U kunt zo de voorbeelden gemakkelijk aanpassen aan uw lokale situatie.

Heeft u vragen, opmerkingen of suggesties ter verbetering van deze handreiking dan kunt u contact opnemen met de PO-Raad via info@poraad.nl. De PO-Raad hoort daarnaast graag van uw plannen en acties. Geef uw ervaringen door. Die informatie kunnen we gebruiken om andere leden te informeren en om voorbeelden van activiteiten te presenteren. Bij voorbaat dank voor de moeite.

Wij wensen u veel succes.

Conceptbrief aan programmacommissie met standpunten

Naam (lokale) politieke partij
t.a.v. programmacommissie
Postbus, postcode, gemeente

Onderwerp: Inbreng voor verkiezingsprogramma 2014-2018

Gemeente, dag-maand-2013

Geachte Programmacommissie,

Samen naar een kwalitatief, hoogwaardig en toegankelijk onderwijs voor elk kind in gemeente [naam], dat wil [naam schoolbestuur] graag met u realiseren in de komende raadsperiode 2014-2018.

Goed onderwijs voor ieder kind kan alleen door regelmatig in overleg te treden met het onderwijsveld. Voor de komende jaren vinden wij dat er vanuit de gemeenten vooral aandacht moet zijn voor:

Thema 1: invullen¹

Thema 2: invullen

Thema 3: invullen

Graag lichten wij deze punten verder toe aan de programmacommissie. Wij nemen zelf contact met u op om hierover een afspraak te maken.

Met vriendelijke groet,

naam, schoolbestuur, adres en telefoonnummer

¹ Zie hoofdstuk 4 voor de verschillende thema's en aandachtspunten.

Conceptpersbericht analyse gemeentelijke verkiezingsprogramma's

De politiek in [gemeente] moet meer aandacht hebben voor het primair onderwijs. Dit kan alleen door gezamenlijk op te trekken met het onderwijsveld. Gezamenlijk willen we werken aan goed onderwijs voor ieder kind.

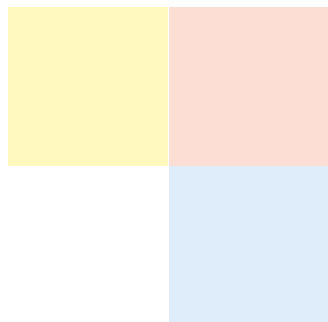
[naam politieke partij] en [naam politieke partij] noemen in hun verkiezingsprogramma dat opgroeiende kinderen in onze gemeente de kans moeten krijgen hun talenten te ontwikkelen en te benutten. Dit begint vaak op school. De [naam politieke partij] wil meer, namelijk [...].

Het zijn voorbeelden van een aantal conclusies die staan in een bestudering van verkiezingsprogramma's in gemeente [naam gemeente]. Door [naam schoolbestuur] is gekeken naar de beleidsvoornemens voor leerlingen in het basisonderwijs.

Op basis van de verkiezingsprogramma's heeft [naam school(bestuur)] onderzocht hoe partijen kijken naar de inzet voor kwalitatief, hoogwaardig en toegankelijk primair onderwijs in [gemeente]. Welke plannen hebben de partijen voor de komende periode bijvoorbeeld voor leerlingenvervoer, brede kindcentra, onderwijshuisvesting en voor- en vroegschoolse educatie?

Ook de hoofdlijnen uit de verschillende programma's zijn geanalyseerd. Zo lijken bijvoorbeeld de meeste partijen het belangrijk te vinden dat [...conclusie(s) invullen].

De kiezer kan zelf bepalen welke partij naar zijn idee het meest of volledig overeenkomt met zijn eigen mening. Een stemadvies wordt niet gegeven. Voor meer informatie over de resultaten van deze verkiezingsprogramma's kunt u contact opnemen met [naam school(bestuur)] te [plaats], [telefoonnummer en contactpersoon].



Colofon

Uitgave van de PO-Raad,
de sectororganisatie voor het
primair onderwijs (PO). De vereniging
behartigt de gemeenschappelijke
belangen van de schoolbesturen in het
basisonderwijs, speciaal basisonderwijs
en (voortgezet) speciaal onderwijs.

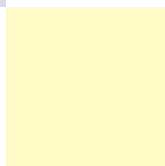
CONTACTADRES
Postbus 85246, 3508 AE Utrecht
info@poraad.nl, www.poraad.nl

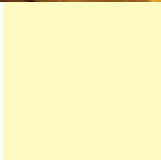
TEKST
Hester van der Putten en Onika Pinkus

FOTOGRAFIE
Rob Nelisse, Hedel

GRAFISCHE VERZORGING
Thoben Offset Nijmegen

JUNI 2013
Niets uit deze uitgave mag
worden verveelvoudigd,
overgenomen of openbaar
gemaakt, zonder vooraf-
gaande schriftelijke
toestemming van de
uitgever.





PO RAAD

Varrolaan 60

Postbus 85246

3508 AE Utrecht

Telefoon: 030 3100 933

Website: www.poraad.nl

E-mail: info@poraad.nl



GENEVA